



Káva – príbeh jedinečnosti

Svet kávy je súčasne paradox aj fenomén, kde chudobní africkí či juhoamerickí pestovatelia kontrastujú s modernými kaviarňami vo svetových metropolách, známe značky nie vždy predstavujú tú pravú šálku kávy a zákazníci pod vplyvom reklamy nevedia, čo si majú všimnúť z hľadiska kvality kávy.

text: **Marek Fajčík**

Rozhodne však platí, že skutočne kvalitná káva je nápojom gurmánov a znalcov. Podobne ako víno, čaj alebo whisky.

História

Zrod a pôvod kávy je opradený tajomnom. Za pravlasť kávy sa považuje Etiópia (6. storočie n. l.), následne bola káva rozšírená do okolitého arabského sveta, kde sa rýchlo stala veľmi populárnou. Známa je legenda o pastierovi, ktorý spozoroval nevšedné správanie kôz vo svojom stáde potom, ako požuli plody vtedy ešte nepreskúmaného kávovníka.

Horúci stimulačný nápoj pripravený z pražených zŕn kávovníka začali Arabi označovať ako qahwa (týmto názvom všeobecne pomenúvali podporné nápoje, napríklad aj víno), Turci si osvojili pomenovanie cahveh. Do Európy sa káva dostala začiatkom 17. storočia z arabského prístavu Mocha (odtiaľ názov Moka káva). Kultúra pitia kávy sa naplno rozvinula až v posledných storočiach, najmä vplyvom obchodných a kolonizačných ciest európskych mocností.

Produkcia kávy

Najväčší pestovatelia kávy sa nachádzajú v tropickom a subtropickom regióne, dominuje Brazília, Vietnam, Kolumbia, Indonézia, Etiópia, India a Mexiko. Svetová produkcia kávy postupne rastie, za posledných tridsať rokov sa zvýšila o viac ako 50 % na súčasných vyše 120 miliónov metrických, 60-kilových vriec, čo predstavuje 7,2 milióna ton kávy ročne. Asi dvojtretinová väčšina produkcie predstavuje druh Arabica, zvyšná časť patrí Robuste.



Kultúra pitia kávy

Postupne sa vyvíjala aj kultúra pitia kávy vo svete. Najvyššiu spotrebu dosahujú dlhodobo Spojené štáty nasledované Nemeckom a Japonskom. V spotrebe na obyvateľa však dominujú severské štáty Európy, kde miestni obyvatelia spotrebujú až desať a viac kilogramov za rok (asi štyri šálky kávy denne priemerne na každého obyvateľa). Na porovnanie, u nás sú to štyri kilogramy, čo je aj priemer okolitých štátov.

Z pohľadu samotnej kvality a rituálov jej prípravy dosiahol pitie kávy pomyselný vrchol v južnej Európe, kde si bez svojho espresso, café au lait či cappuccina nevedia miestni obyvatelia predstaviť ani jeden deň.

Domácnosti a kaviarne si v týchto krajinách majú možnosť vybrať z veľkého množstva výrobcov ponúkajúcich nespočetné množstvo rôznych káv od tzv. singlových káv (kávy z jednej krajiny,

oblasti, výrobcu, dokonca jednej plantáže) až ku blendom – kávovým zmesiam. Aj tu platí – koľko ľudí, toľko chutí. Ani v týchto tradične silných kávových krajinách však nie je kvalita vždy samozrejmosťou.

A ako je to s pitím kávy na Slovensku?

Aj kultúra pitia kávy a jej kvalita prešla, obdobne ako celá naša spoločnosť, svojim vývojom. Naši starí a prastarí rodičia by si ešte pamätali domáce praženie zelených kávových zŕn či množstvo kaviarní v centrách mnohých slovenských miest, kde sa združoval život intelektuálov, umelcov a gurmánov.

Druhá polovica minulého storočia a následný nástup obdobia reklamy a zvýšeného konzumu na prelome tisícročí spôsobili významný pokles v kvalite kávy až na instantnú kávu, ktorá svojím spracovaním stráca vlastnosti kávy

a zachováva si len jej jediný prvok, a to kofeín.

Zárukou skutočne výbornej kávy je pôvod, zloženie, správne spracovanie, praženie, balenie a, samozrejme, príprava. Celý tento proces musí byť v správnej časovej súlednosti a pod starostlivým dohľadom.

Preto najlepšiu kvalitu kávy označovanú ako prémiová odrodová káva (angl. specialty, premium alebo gourmet coffee) dosahujú menšie, na kvalitu sa orientujúce značky kávy, ponúkajúce nadšencom kávy a gurmánom jedinečný zážitok.

V nasledujúcom čísle vám jednu prémiovú odrodovú značku kávy bližšie predstavíme a prinesieme vám sprievodcu kvalitou kávy.

Autor stojí za zrodom značky kávy Ebenica. www.ebenica.com.

Ebenica – prémiová odrodová káva

Za vznikom kávy Ebenica stojí zámer priniesť slovenským gurmánom zážitok v podobe kávy najvyššej kvalitatívnej kategórie a robiť tak osvetu pitia kvalitnej kávy na Slovensku. Káva Ebenica je pre svoj pôvod, zber, spracovanie, praženie a balenie skutočne jedinečnou voľbou pre všetkých, ktorí dokážu oceniť hodnotu rôznych chuťových variácií. Počnúc jemnou a chuťovo čistou kávou Ebenica Piano cez mimoriadne vyváženú, sladko-vinnu chuť kávy Ebenica Harmonelle až po intenzívnu, tabakovo-zemitú Ebenica Intensivo.

Ebenica, to je príbeh jedinečnosti prémiovej odrodovej kávy.

